ROK X № 14

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 LIPCA 1935 ROKU

SYTUACJA EKSPORTU CHEMICZNEGO

Spadek, nieznaczny wprawdzie, eksportu polkiego za pierwsze półrocze roku bieżącego, przy równoczesnym wzroście przywozu, i związane z tem zmniejszenie salda czynnego naszego bilansu handlowego odbiły się szerokiem echem w polskiej opinji gospodarczej.

Przedwczesne byłoby wyciąganie jakichkolwiek alarmujących wniosków z tej sytuacji; jeśli zważyć że wzrost przywozu, oglądany nie pod kątem bilansu handlowego, uważać należy jako objaw dodatni, gdyż świadczący, po dokładniejszej analizie, o wzmożonem zatrudnieniu gospodarstwa polskiego; spadek wywozu nosi raczej cechy objawu przejściowego.

Niemniej nie należy zachowywać się biernie wobec tej sytuacji i starać się nietylko o podniesienie wartości wywozu do zeszłorocznego poziomu, lecz dążyć także do skompensowania zwiększonego przywozu. Jak to wynika ze słów wywiadu z Panem Ministrem Przemysłu i Handlu, czynne saldo obrotów towarowych nie jest nam już potrzebne w tej wysokości co parę lat temu. Sądzić jednakże możemy, iż zwiększenie naszej ekspansji eksportowej jest niewątpliwie obecnie korzystne choćby ze względu na stan zatrudnienia, a koszty tej ekspansji, w porównaniu z ofiarami ponoszonemi w tym celu przez inne kraje — naprawdę nieznaczne.

Związek Przemysłu Chemicznego, poświęcający wiele uwagi zagadnieniom eksportowym, śledzi pilnie sytuację eksportu chemicznego. Cyfry porównawcze wartości tego eksportu wykazują że w ciągu pierwszych czterech miesięcy roku bieżącego działy wytwórczości, zrzeszone w Związku, nietylko nie osłabły w swych wysiłkach eksportowych, lecz nawet zwiększyły swój stan posiadania. Wywóz mianowicie w czterdziestu siedmiu ważniejszych grupach statystycznych wykazał wzrost o 837.000 zł., w okresie styczeń—kwiecień, co stanowi poprawę o zgórą 7% w porównaniu do roku 1934.

Maj nieco pogorszył tę sytuację, gdyż spadek wywozu w maju zaciążył w takim stopniu, że w ostatecznym rezultacie nadwyżka w stosunku do roku poprzedniego za 5 miesięcy wynosi już tylko 467.000 zł., nie trzeba jednak zapominać, że nadal jest wzrost, gdy z objektywnej obserwacji światowych rynków chemicznych przyjąćby raczej należało, że polski wywóz chemiczny, mający do zwalczenia coraz bardziej mnożące się przeszkody, reglamentacyjne, spadek belgi, niski kurs funta i t. d. — winien był skurczyć się znacznie.

Na szczególną uwagę zasługuje wzrost wywozu nawozów sztucznych z Polski: superfosfatów, soli potasowych i siarczanu amonu, którego korzyści niestety utracone zostały w znacznej części przez spadek wywozu azotanów. Wzrost wywozu benzolu oczyszczonego stanowi narazie pozytywną zdobycz eksportu chemicznego. Wzrost powyżej 100 tysięcy złotych wykazują jeszcze następujące produkty: węgiel drzewny, makuchy, potaż, materjały wybuchowe, cerata.

Drobniejsze produkty eksportu chemicznego zdradzają raczej tendencję spadku, choć nieznacznego; nie można jednak nie podnieść okoliczności, że żaden z tych produktów nie został eliminowany z nomenklatury wywozowej.

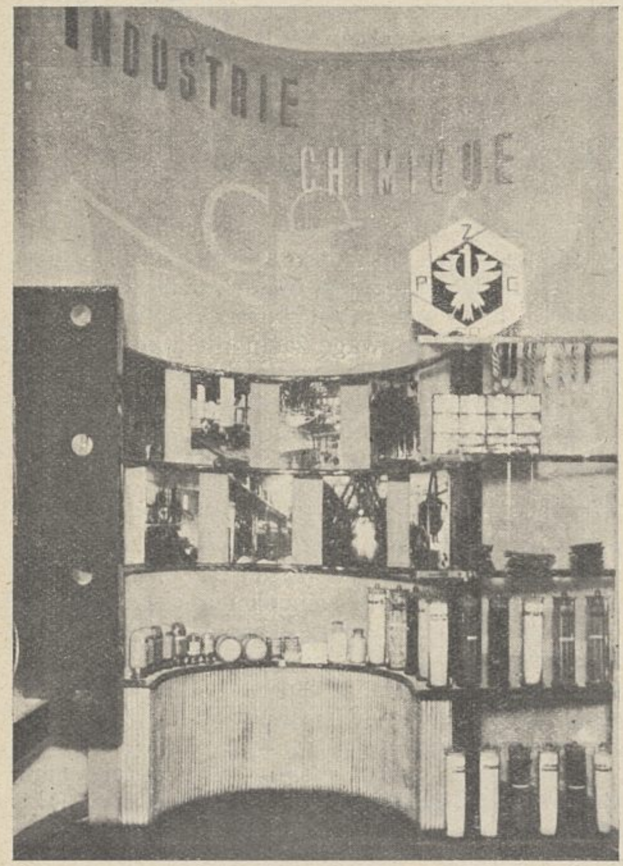
Sekcja eksportowa Związku podczas ostatnich swych obrad, mając właśnie na uwadze fakt, że pomoc organizacyj zawodowych przedewszystkiem potrzebna jest drobniejszym eksportom, starała się stworzyć pewien schematyczny podział produktów chemicznych wywożonych z Polski na kilka kategoryj, w zależności od rodzaju i stopnia natężenia współpracy, która winna być przez Sekcję udzielana eksporterom poszczególnych produktów.

W szczególności wyeliminowane zostały trzy kategorje produktów: kategorja w której postulaty eksporterów są dokładnie znane zarówno władzom jak i organizacjom gospodarczym, a wzmożenie wywozu zależy przedewszystkiem od ich realizacji; kategorja produktów dotąd jeszcze niewywożonych, których wytwórcy mają jednak w określonych warunkach widoki zbytu zagranicą i wreszcie kategorja ostatnia obejmująca produkty, których eksport winienby być zainicjowany przez organizacje gospodarcze.

Reasumując wszystko co wyżej powiedziane zostało, przyjąć można, że sytuacja w eksporcie chemicznym nie nastręcza tymczasem obaw, uznana ona być może za raczej korzystną, że wreszcie organy Związku, którym powierzona jest piecza nad eksportem, starają się współdziałać w kierunku dalszego rozwoju wywozu chemicznego.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSKIM PAWILONIE W BRUKSELI

Pawilon polski na Międzynarodowej Wystawie, jaka odbywa się obecnie w Brukseli, obejmuje też dział chemiczny. Z uwagi na niewielkie rozmiary pawilonu polskiego, dział przemysłu chemicznego obejmuje też szczupły kątek naszego budynku. W formie syntetycznej przedstawione tam zostały typowe artykuły polskiego przemysłu chemicznego, fotomontarze większych fabryk, dane statystyczne i t. d.

Fragment działu chemicznego w pawilonie w Brukseli zaprodukowaliśmy powyżej.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Sp. Akc. „Ludwik Spiess i Syn" w Warszawie produkuje od pewnego czasu farbę do masła, którą przemysł mleczarski sprowadzał dotychczas z zagranicy. Jest to produkt roślinny, bez dodatku barwników syntetycznych, charakteryzujący się wysoką wydajnością i intensywnością barwienia.

Ta sama firma przystąpiła do produkcji i wypuściła na rynek ftalen etylowy używany do skażania spirytusu w celach perfumeryjnych.

Oba artykuły produkowane są przez Sp. Akc. „L. Spiess" w ilościach, pokrywających zgórą zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, a więc jakikolwiekbądź ich import byłby najzupełniej zbędny — gospodarczo i technicznie.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. Nr. 17, 18 i 19 „Informatora Eksportowego").

Bułgarja. Ograniczenie kontyngentów przywozowych do wysokości 50% w stosunku do przywozu z lat 1931 i 1932.

Chiny. Podwyższenie z dniem 1 czerwca wszystkich ceł o 10%.

Holandja. Ustalenie opłat monopolowych od makuchów w wysokości: 0.60 Flh. od 100 kg. makuchów lnianych, 0.40 — sojowych, 0.50 — z orzechów ziemnych, 1 Flh — kokosowych, 0.50 — innych.

Przedłużenie okresu skontyngentowania przędzy z jedwabiu sztucznego — 1.VI — 1.XI. 1935. Kwota kontyngentowa wynosi 80% przywozu w odpowiednim okresie lat 1933/34.

Przedłużenie okresu skontyngentowania bieli cynkowej i litoponu na okres 1.VI. — 1.IX. 1935. Kwota kontyngentowa wynosi 100% importu w okresie 1.VI. — 1.IX. 1934. Zapowiedziane jest dalsze podwyższenie ceł na biel cynkową.

Ekwador. Wprowadzenie zniżonych ceł na szereg artykułów farmaceutycznych.

Panama. Zmiana taryfy celnej różniczkowej na taryfę ad valorem, co pociągnęło za sobą znaczne obniżenie ceł. Zniesione zostały cła na szereg towarów użytkowych (wyroby kosmetyczne i perfumeryjne).

Rumunja. Zmiana systemu handlu zagranicznego. Raport opublikowany w Nr. 19 „Informatora".

Unja Południowo Afrykańska. Wprowadzenie w życie nowej taryfy celnej trzykolumnowej, towary polskie narazie opłacać będą stawki kolumny pośredniej.

Węgry. Wprowadzenie zakazu przywozu na: siarczany: chromu, miedzi, potasu, sodu, wapnia, baru, dwusiarczyn sodu, potasu i wapnia, wodorosiarczyny, tiosiarczan sodu, czerń z sadzy i kości oraz na oleje roślinne i makuchy.

Włochy. Zakaz przywozu tlenków węglanów oraz octanu ołowiu.

Zwracamy uwagę na następujące raporty w sprawie zwyczajów handlowych: w Szwecji i Tunisie (Nr. 17 „Informatora") w Kanadzie (Nr. 18 Informatora").

W maju i czerwcu r. b. bawił w Kanadzie dr. Schönbek, jako przedstawiciel Fabryki Szkła w Zawierciu. Podróż dr. Schönbeka nastąpiła dzięki poparciu przez Izbę Przemysłowo-Handlową

w Warszawie i przy pomocy Polsko-Kanadyjskiej Służby Informacyjnej. Dr. Schönbek przed wyjazdem odbył naradę w naszym Związku i w czasie pobytu swego zapoznał się dokładnie z rynkiem kanadyjskim na importowane wyroby chemiczne. Wyniki tego badania wraz z limitami cen podane zostały do wiadomości zainteresowanych przedsiębiorstw.

Państwowy Instytut Eksportowy posiada kartotekę, obejmującą informacje i referencje o około 10.000 firm zagranicznych zainteresowanych w handlu z Polską, oraz o około 4.000 firm polskich pracujących z zagranicą. Te informacje i referencje pochodą ze źródeł oficjalnych (urzędy, samorząd gospodarczy), z banków, wywiadowni, poważnych firm handlowych etc.; pozatem, dzięki wieloletniemu już prowadzeniu kartoteki, zaznaczane są w niej własne obserwacje Instytutu odnośnie poszczególnych firm, oparte na sposobie wykonywania przez nie tranzakcyj handlowych.

Kartoteka Instytutu została ostatnio zreorganizowana wedle specjalnie opracowanych zasad, tak, iż pomimo jej wielkości, posiłkowanie się nią nie nasuwa żadnych trudności technicznych.

Z kartoteki tej mogą korzystać i korzystają zarówno instytucje krajowe, jak i zagraniczne, którym Instytut udziela informacyj poufnie, bez odpowiedzialności i zobowiązania ze swej strony.

KRONIKA

W związku z wprowadzeniem w W. M. Gdańsku restrykcjami dewizowemi, Związek rozpisał do członków swych ankietę w sprawie należności w Wolnem Mieście.

Podsumowanie wyników ankiety ujawniło, że należności przemysłu chemicznego, których termin płatości już nastąpił, bądź też nastąpi w okresie najbliższych trzech miesięcy przekraczają 400 tysięcy złotych.

Wyniki ankiety zakomunikowane zostały Państwowemu Instytutowi Eksportowemu.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wypisuje na pozwoleniach przywozu oprócz Urzędu Celnego, w którym ma być uskuteczniona odprawa celna, również Urząd Celny graniczny, przez który wejdzie towar z zagranicy, — dlatego w podaniach o zezwolenia przywozu należy wskazywać zarówno Urząd Celny, w którym ma być dokonana odprawa celna, jak i wejściowy Urząd Celny.

Delegacja Związku Przemysłu Chemicznego w osobach pp. Prezesa F. Wiślickiego, Inż. J. Podraszki i Inż. T. Zamoyskiego, została przyjęta dn. 27 czerwca r. b. przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu, Floyar-Rajchmana, któremu szczegółowo przedstawiła obecne położenie i postulaty przemysłu tłuszczowego. Pan Minister z wielką uwagę wysłuchał przedstawionych mu referatów, wypowiadając swe poglądy na wytworzona sytuację.

Z przedsiębiorstw chemicznych należą do grona członków wspierających Muzeum Przemysłu i Techniki ze składką roczną w wysokości zł. 200 następujące instytucje chemiczne:

Związek Przemysłu Chemicznego Rzplitej Polskiej,
Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i Chorzowie,
Fabryka Papieru i Celulozy Steinhagen i Saenger, Sp. Akc. „Standard—Nobel w Polsce",
„Boruta" Przemysł Chemiczny,
„Lignoza" Sp. Akc.,
Państw. Wytwórnie Prochu i Materjałów Kruszących,
„Sanok" Polska Sp. dla Przemysłu Gumowego,
Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu,
Zakłady Solvay w Polsce,
Gazownia Miejska m. st. Warszawy.

Ponieważ ilość powyższa nie jest znaczna, przeto pozwalamy sobie zwrócić uwagę fabryk chemicznych na pożytek zapisania się na członków Muzeum.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W numerze 150 „Monitora Polskiego" z dnia 4 lipca 1935, ogłoszony został okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 19 czerwca 1934 (L. D. IV 4825/2/35) w sprawie wykazu środków leczniczych dozwolonych do przywozu.

W „Monitorze Polskim" Nr. 154 z dn. 9 lipca r. b. ukazał się pod poz. 183 okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawach taryfikacyjnych. Zgodnie z postanowieniem tego okólnika, wszelkie wodne roztwory aldehydu mrówkowego mają być clone wg. poz. 343 taryfy celnej, natomast stałe produkty polimeryzacji, przykładowo wyliczone w okólniku, podpadają pod poz. 490 p. 2 taryfy celnej.

E C H A

* Dnia 15 czerwca r. b. odbyła się w fabryce „Praga", należącej do firmy Schicht-Lever S. A., uroczystość wręczenia adresu p. dyr. A. Pomaskiemu z okazji Jego piętnastoletniej pracy jako dyrektora fabryki. W imieniu pracowników fabryki przemawiał p. inż. A. Riedel, podkreślając działalność oraz zasługi jubilata dla rozwoju tej poważnej placówki przemysłu tłuszczowego.

* W Kongresie Międzynarodowej Izby Handlowej, który odbył się w Paryżu w dniach 24 — 29 czerwca r. b., wziął udział Dyrektor Związku Inż. Edmund Trepka oraz Dr. A. Marchwiński.

Inż. Trepka reprezentował delegację polską w Komisji Rezolucyj Kongresu.

SPROSTOWANIE

W zestawieniu cen orjentacyjnych w Nr. 13 „Wiadomości" błędnie podano ceny gliceryny, winny one być podane jak następuje:

Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé — 240.
Gliceryna techniczna 85/88% — 180.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GRONIOWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za 1 kg.
Ałun chromowy	0.80
Ałun krystaliczny	0.43
Antychlor krystaliczny	0.44
Biel cynkowa	0.85
Biel ołowiana	1.50
Boraks krystal.	1.05
Cerezyna biała II gat.	1.70
Cerezyna żółta	1.50
Chlorek magnezu	0.28
Chlorek baru	0.70
Chlorek wapna	0.42
Chlorek wapnia	0.28
Dwuchromian potasu	2.20
Dwuchromian sodu	1.70
Degras orygin. Stadlera	1.40
Dekstryna biała	0.50
* Esencja octowa 80%	2.70
Emetyk	7.50
* Formalina 40%	2.00
Fosforan sodowy 3[1] zasadowy	1.60
Fenol krystal.	3.15
Fluorek sodu	2.—
Glukoza	0.42
Kaolina	0.15
Kreda zwykła szlamowana	0.10
Kalafonja amerykańska „Hercules" N. jasna	0.80
* Kwas octowy 30% techn.	1.—
Kwas mrówkowy	2.40
Kwas mlekowy 50%	1.50
Kwas mlekowy 80%	2.90
* Kwas fosforowy chem. czysty	4.50
* Kwas fosforowy techniczny	3.50
Kremotartar	2.40
Kwas cytrynowy	5.00
* Kwas solny techn.	0.17
Kwas winowy kryst.	5.35
Litopon 30%	0.72
Minja ołowiana prawie chem. czysta	1.15
Minja żelazna	0.40
Nadboran sodowy	4.20
Nadmanganian potasu	4.00
Naftalin	0.65
Nigrozyna wodna	7.—
Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Olej rycynowy	1.60
Olej kostny	4.50
Olej turecki 50%	0.90
Olej turecki 80%	1.45
Oropon (bejca dla skór)	2.20
Octan sodu	1.20
Ozokeryt czarny	2.50
Ozokeryt bielony	4.75
Parafina w taflach	1.15
Perhydrol 30%	3.20
Siarka	0.33
Siarczan glinu	0.22
Siarczan żelaza	0.22
Sól szczawikowa	1.65
Sól glauberska kryst.	0.10
Sól gorzka	0.19
Sadze angielskie	1.75
Tłuszcz z wełny	0.80
Tłuszcz z wełny ciemny	0.65

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.", Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Celuloidu odpadki:
Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE". Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu
Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA" Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Raków. Wyłączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. KARPIŃSKI Spółka Akcyjna", Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Fotograficzne materjały:
Płyty, błony i papiery do celów techn.: Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER" Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM", Warszawa, Leszno 15, tel. 11.06-81,

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW", Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14. tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.
Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.
Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA
Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.